

OULUJOEN VESISTÖN PUITESOPIMUS (OUMO) 2026–2029

1. Tämän sopimuksen ovat allekirjoittaneet seuraavat osapuolet: Fortum Power and Heat Oy (Fortum), Oulun Energia Oy, Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset (ELY-keskukset) sekä Oulujoen vesistöalueen kunnat (Kunnat). ELY-keskukset lakkaavat 31.12.2025 ja tämän sopimuksen mukaiset tehtävät hoidetaan 1.1.2026 alkaen Lapin ja Pohjois-Suomen elinvoimakeskuksissa, jotka tulevat olemaan tämän sopimuksen osapuolia. Sopimuksella jatketaan vastaavaa vuosien 2022–2025 puitesopimusta, joka päättyy 31.12.2025. Sopimus on voimassa vuosina 2026–2029.
2. Tällä sopimuksella sovitaan säännösteltyjen vesistöjen ympäristöolojen parantamista ja vesivoiman tuotannosta aiheutuneiden haittojen vähentämistä koskevien hankkeiden rahoittamisesta Oulujoen vesistöalueen Kunnissa. Tämä sopimus koskee hankkeita, jotka eivät ole vesivoiman tuottajien tai muiden toiminnanharjoittajien velvoitteita. Hankkeiden valinnassa huomioidaan mahdollisuuksien mukaan sopijapuolia ohjaavat strategiat sekä paikalliset, alueelliset ja valtakunnalliset ohjelmat ja tavoitteet, kuten vesienhoitosuunnitelma ja Oulujoen vesistövisio (ARVOVESI). ARVOVESI-kokonaisuuden mukaiset hankkeet priorisoidaan. Rahoituksessa huomioidaan tasapuolisuus kuntien ja maakuntien välillä. Hankkeiden valinnassa huomioidaan vaikuttavuus vesistöjen ympäristöolojen parantamisessa ja virkistyskäytössä sekä vaikutusalueen laajuus. Kuntien yhteisiin hankkeisiin kannustetaan.

Sopimuksen osapuolet ja ARVOVESI-koordinaattori (ARVOVESI-ohjausryhmän ja Kuntien päätöksen mukaisesti) voivat tehdä vuosittain hanke-esityksiä. Hankkeen toteuttajana voi olla myös puitesopimuksen ulkopuolinen taho. Rahoitettavista hankkeista päätetään puitesopimuksen ohjausryhmän kokouksessa. Fortumin rahoitusosuus on enintään 150 000 euroa (ALV 0 %), Oulun Energian rahoitusosuus enintään 30 000 euroa (ALV 0 %) ja Lapin elinvoimakeskuksen rahoitusosuus enintään 80 000 euroa (ALV 0 %) vuosittain. Myös Pohjois-Suomen elinvoimakeskus voi osallistua hankkeiden rahoittamiseen. Kaikissa hankkeissa on lisäksi Kuntien rahoitusosuus. Oulun Energian rahoitus kohdistuu Oulun kaupungin alueeseen vaikuttaviin hankkeisiin ja Fortumin rahoitus muiden kuntien alueisiin vaikuttaviin hankkeisiin.

Yksittäisissä hankkeissa rahoitusosuudet voivat vaihdella seuraavasti:

Fortum	0–50 %
Oulun Energia	0–50 %
Elinvoimakeskukset	0–50 %
Kunta tai muu paikallinen rahoitus	vähintään 10 % (pääsääntöisesti korkeintaan 50 %, lisäksi voi olla muuta rahoitusta)

Tarvittaessa rahoitusosuuksista voidaan poiketa erikseen sopimalla.

Rahoituksen toteutumista seurataan vuosittain. Sopimuksen osapuolet voivat halutessaan sopimuskauden aikana siirtää edellisten vuosien käyttämättä jäänyttä rahoitusta tai seuraaville vuosille varattua rahoitusta yksittäiselle vuodelle isompien hankkeiden rahoittamiseksi.

3. Elinvoimakeskukset voivat rahoittaa hankkeita vain siinä tapauksessa, että niille osoitetaan sopivia määrärahoja valtion talousarviossa. Elinvoimakeskusten rahoitus myönnetään ensisijaisesti valtionavustuksena. Jos avustuksen hakijana on yhtiö, elinvoimakeskukset arvioivat tapauskohtaisesti avustuksen myöntämisen valtion yritystukisäännökset huomioiden. Rahoituksen myöntämisessä noudetaan kulloinkin voimassa olevaa lainsäädäntöä ja ministeriöiden ohjeita.
4. Puitesopimukselle perustetaan ohjausryhmä, joka kokoontuu vähintään kerran vuodessa ja päättää hankkeista, joita voidaan rahoittaa. Kaikilla sopimuksen osapuolilla on edustaja ohjausryhmässä ja kukin vastaa itse edustajansa matkakustannuksista. Ohjausryhmä laatii koko puitesopimuskaudelle hankkeohjelman, jota päivitetään vuosittain. Ohjausryhmän kokousmuistiot lähetetään tiedoksi kalatalousviranomaiselle. Kokous on päätösvaltainen riippumatta osallistujamäärästä, kun kokouskutsut on toimitettu ohjausryhmän edustajille vähintään kahta viikkoa ennen kokousta. Kokouskutsut lähetetään kuntien kirjaamoon, kunnanjohtajille ja teknisille johtajille, ellei muita yhteyshenkilöitä ole nimetty. Kokouskutsut lähetetään myös yhtiöiden ilmoittamille yhteyshenkilöille. Lapin elinvoimakeskus koordinoi puitesopimusta ja kutsuu kokoukset koolle.
5. Puitesopimuksen ohjausryhmän kokouksessa hyväksytyn hankkeen toteuttamisesta laaditaan erillinen yhteistyösopimus voimayhtiön kanssa. Yhteistyösopimuksessa sovitaan mm. hankkeen hallinnoinnista, vastuista, aikataulusta ja rahaliikenteestä. Tarvittaessa hankkeelle voidaan perustaa erillinen ohjausryhmä. Yhteistyösopimuksessa osapuolet sitoutuvat lopullisesti hankkeen rahoittamiseen. Elinvoimakeskukset eivät ole osapuolina yhteistyösopimuksissa, vaan niiden rahoitusosuus myönnetään erillisillä avustuspäätöksillä. Hankkeen toteuttaja laatii erillisen avustushakemuksen elinvoimakeskusten rahoituksen saamiseksi. Kustannukset ovat hyväksyttäviä vasta sen jälkeen, kun yhteistyösopimus on allekirjoitettu ja avustushakemus on jätetty.
6. Tämä sopimus allekirjoitetaan sähköisesti ja se tulee voimaan heti, kun kaikki osapuolet ovat sen allekirjoittaneet. Sopimuksen voimassaolo päättyy 31.12.2029. Ennen sopimuksen päättymistä käynnistetään neuvottelut vastaavasta jatkosopimuksesta.